

מאוצרות הפרשה

והשולחן היה ערוך כשולחנו של גביר גדול, אך הוא כבר שמע לפני שעשה את השידוך שלא מדובר בגביר גדול אלא רק "בבחינת" ... ולא נחה דעתו. בפעם השניה שהגיע ראה שהבית ריק מכל, אפילו שולחן לא היה... הוא שאל לפרש הדבר ואמרו לו שהבנק עיקל את הכל... לפתע הוא התחיל לשמות. העומדים מסביבו תמחו לשמחה מה זו עושה? ... והסביר: עכשיו שהבנק משכן את החפצים זהו סימן שהם באמת היו שלו... ויש לי כאן עסק עם גביר אמיתי... ויבואו ימים יפים יותר שיחזור לעושרו. והנמשל: אם המשכן "נתמשכן בעוונותיהם של ישראל" זהו סימן שבית המקדש הוא שלנו! זה סימן שהזכות שלנו שיש לנו בית המקדש שיש לנו אפשרות לראות פני ה' היא באמת זכות שלנו... וגם אם חלילה ימשכן בית המקדש בעוונותינו יבואו ימים יפים יותר שנוכה שיחזור לנו בית המקדש. (שם)

להודות על הכל

כתוב בשו"ע (א"ח רכ"ו), היוצא בימי ניסן וראה אילנות שמוציאין פרח אומר ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות ליהנות בהם בני אדם, ואינו מברך אלא פעם אחת בכל שנה ושנה ואם איחר לברך עד אחר שגדלו הפירות לא יברך עוד. מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל שאל מפני מה אומרים "בריות טובות", הרי הברכה היא על חידוש האילנות, ומה זה שייך לבריות טובות. וביאר שראש ישיבת סלבודקה הגאון רבי אייזיק שר זצ"ל היה אומר שכאשר מודים לקב"ה על איזה דבר צריך להודות על הכל, ולא רק על הדבר הזה. ולכן כאשר מודים לקב"ה על אילנות טובים מודים גם על כל בריות טובות.

בתחילת פרק ק"ו בתהילים כתוב "הדו לה' כי טוב כי לעולם חסדו" וזו הפעם היחיד בכל התהילים שכתוב "הדו" חסר אות "ו". ושמעתי ביאור יפה, שבפרק זה כתוב כל דבר ודבר שאנו צריכים להודות לה', אבל כיון שזה לא מילים שלנו, אלא זה מילים של דוד המלך שמלמד אותנו איך להודות, לכן חסר בהודאה. וזה מרומז בפסוק שחסר את האות ו"ו. והודאה שלימה זה מה שהאדם מרגיש מעצמו.

ובענין זה של החיוב לזכור כל הזמן להודות להקב"ה על הכל, סיפר הרב אלימלך פירר איש החסד, שפעם הלך עם איזה גביר מאמריקה לכותל המערבי לשחרית בוותיקין, וכשהגיעו לשם עוד לא הגיע הזמן של הנץ, והסתובבו באזור, פתאום הם ראו אדם בוכה בכיות נוראיות, הם סיכמו ביניהם שאם הוא בוכה בגלל שצריך עזרה רפואית הרב פירר יעזור לו, ואם הוא צריך עזרה כספית הגביר יעזור לו. הם ניגשו לאדם ושאלו אותו מה אתה צריך, אולי עזרה ברפואה או אולי כפרנסה, ענה להם האיש, אני לא צריך לא עזרה ברפואה ולא עזרה כפרנסה, אז למה אתה בוכה הם שאלו, אמר להם האיש אינני בוכה על צרה, אני פשוט בוכה מהתרגשות של הודאה להקב"ה, אתמול חיתנתי את הילד האחרון שלי, באתי לומר להקב"ה תודה על כל החסדים שעשה איתי, שזכיתי להכניס את כל ילדי לחופה.

ובעז"ה בזכות שנודה להקב"ה על כל החסדים שלו, נזכה השנה בחודש ניסן חודש הגאולה שבו היו כ"כ הרבה ניסים, לעלות ברירה ולאכול בבהמ"ק מן הזבחים ומן הפסחים. (הרה"ג יהודה אריה דינר שליט"א)

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה' כל העושה בו מלאכה יומת (לה,ב)

וברש"י, הקדים להם אזהרת שבת לציווי מלאכת המשכן לומר שאינו דוחה את השבת. המהרי"ל דיסקין מביא ממדרש (וזהר ח"ב רכב) שמלאכת המשכן היתה נעשית בנס, שכיון שהיה נותן ידו אל המלאכה מיד בא מלאך ה' ומסייעו לגומרו. ולפי"ז מבאר מדוע הקדימה התורה לצוות על השבת, משום שהיה הו"א שמותר לעשות את מלאכת המשכן אף בשבת דהוי שנים שעשאוה ופטורים, שהרי עושה האדם את המלאכה ביחד עם המלאך. על זה בא הכתוב לאמר "ששת ימים תעשה מלאכה", ר"ל "תעשה מעצמה" שנעשית ע"י סיוע המלאך, וא"כ תהיו סבורים שמוותרים אתם לעשות בשבת, לזה אמר הכתוב "וביום השביעי יהיה לכם קודש" שאתם אסורים בעשיית מלאכה. (גליון קו ונקי)

ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא ה' בשם בצלאל בן חור למטה יהודה (לה, ל)

שהתורה מדגישה כל הזמן שבצלאל היה בן אורי בן חור? ומבאר ביאור נפלא ונוסף מעט בדבריו: ידוע שבגזירות השמד שהיו בעם ישראל, למרות שאלו שהגיעו לאמונה על ידי חקירה היתה אמונתם איתנה ועמוקה יותר לכאורה, מכל מקום בגזירות השמד דווקא אלו שהאמינו באמונה פשוטה מסרו נפשם יותר. כל אלו שהאמינו באמונה פשוטה, בשעת נסיון זרקו את השכל, הם התייחסו לזה כדילמה האם לחתוך ראש או רגל... ואלו שהאמינו על ידי חקירה בשעת נסיון השכל חושב מחשבות אחרות. והמשך חכמה מביא מדברי היעב"ץ: דהחקירה תעכב ברצון פנימי מלמסור נפשו על קידוש השי"ת. אומר המשך חכמה שיהודה מסר נפשו על הים (תוספתא ברכות ה, טז) חור מסר עצמו בעגל (סנהדרין ז, א), לפיכך מדגישה התורה שדווקא בזכות זה שלא חקרו ולא נתחכמו יותר מדאי זכו שיצא מהם בצלאל שהקב"ה מלא אותם בחכמה ובדעת ובתבונה וכו' ולחשוב מחשבות וכו'. (גליון א ישיבישעיר חומש)

ויצו משה ויעבירו קול במחנה (לו,ו) בגמ' בשבת צו: אמרו שכאן משה ציווה להם לא להוציא מרה"י לרה"ר. לכאורה קשה מדוע הזהירם על איסור הוצאה רק לאחר שהביאו את נדבת המשכן? ותרין ע"כ הפנ"י, שרק לאחר שגילה שיש מאת אדנים כיכר כסף, מזה ידע שמספר בני"ה הוא 60 ריבוא, וכמ"ש ברש"י ל"ח כו, שמאת כיכר כסף עולה לחשבון 600 אלף חצאי שקלים, ממילא נודע לו שזה רה"ר שדינו בשישים ריבוא, וא"כ יש איסור הוצאה.

אלה פקודי המשכן משכן העדת (לה, כא)

וברש"י: המשכן משכן. שני פעמים, רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבניו על עונותיהן של ישראל. והוא דבר תימה שכבר בבנית המשכן מבשר הקב"ה לישראל על חורבנו. מבאר במגיד מדובנא: משל למה הדבר דומה, לאחד שהציעו לו שידוך עם בת של גביר. הוא בירר מעט, ואמרו לו: הוא לא באמת גביר... הוא רק מתנהג כמו גביר ועושה רוח' מסביבו כאילו הוא גביר גדול. הוא החליט בכל זאת לעשות את השידוך. בשבת הראשונה שהגיע ראה הרבה כלים נאים על השולחן

ההצלחה תלויה בקרבת ה' ולא בכישורים

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְאוּ קָרָא ה' בְּשֵׁם בְּצַלָּל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטָּה יְהוּדָה (ל"ה, ל')

לכאורה עלינו להבין: מה פשר ההדגשה בפסוק "ראה קרא ה' בשם בצלאל"? כלום לא היה מתאים יותר לכתוב: "ראו קרא ה' את בצלאל", ואנו נבין מדעתנו כי קראו בשמו?

את התשובה נבין על פי המעשה הבא: בירושלים של אחרי המלחמה, התגורר בחור מתלמידי של הגאון רבי שמעון שקאפ זצ"ל, אשר עלה בגפו ארצה עם תום המלחמה והתיישב בירושלים. באותה תקופה התקיים אצל מרן הגרי"ז מבריסק קיבוץ של תלמידי חכמים מופלגים, בפניהם היה מוסר שיעורים דבר יום ביומו. ובכן, ניגש אותו בחור אל מרן הגרי"ז וביקש להצטרף לחבורת התלמידים, ואף נענה בחיוב ובמאור פנים. תקופת מה לאחר מכן, באחד הימים, התקשה הגרי"ז בדברי רש"י מסויימים, אותם הקיף בחבילות של קושיות. "האם יש מי מבין הנוכחים שביכולתו ליישב את דברי רש"י?", שאל הגרי"ז, והנוכחים החרישו.

והנה, לפתע, קם ממקומו אותו בחור אשר זה מקרוב בא, ובכמה משפטים פשוטים יישב את הקושיות כולן בטוב טעם ודעת, עד שהכל היה בהיר ונהיר. התפעל מרן הגרי"ז עד מאוד לשמע התירוץ, ובהתפעלותו קרא: "אוי! כמה יראת שמים צריך בכדי לענות תשובה שכזו!..."

והנה, אילו היו שואלים אותנו, היינו אומרים לבטח כי הבחור יכול היה לתרץ תירוץ זה בשל כשרונותיו הברוכים. אולם מרן הגרי"ז מלמדנו, כי לא כך הם פני הדברים: למעלות רוחניות לא זוכים בעקבות כישורים, אלא רק בזכות הקרבה אל הקדוש ברוך הוא! אם תלמיד הצליח לתרץ תירוץ אמיתי ומניח את הדעת, אין זה משום שכשרונותיו יוצאים מגדר הרגיל, אלא משום שקרוב הוא יותר אל הקדוש ברוך הוא, ולפיכך זיכוהו משמים לחדש חידוש זה!

ומכאן, תשובה לשאלתנו: שכן משה רבינו ביקש להבהיר לעם ישראל, כי הוא לא בחר להטיל את מלאכת המשכן על בעל מלאכה שכישרויו מותאימים בכדי לבצעה, אלא שהוא בחר דוקא במי שקרוב יותר אל הקדוש ברוך הוא, שכן דוקא משום כך יוכל לבצע את המשימה באופן מושלם! לפיכך, הבהיר משה כי למשימה זו נבחר 'בצלאל', אשר נקרא בשמו על שם שהיה 'בצל-אל', והיינו על שם קרבתו אל הקדוש ברוך הוא, קרבה אשר יש בה כדי לאפשר לו לבצע את המלאכה על הצד היותר טוב! (מתוך "ללמדך" מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

מה עדיף לקנות - מגילת אסתר או מאגר תורני ממוחשב?

שאלה: ר' בנימין אירס את בתו בשעטור"מ עם חתן בן תורה ולקראת חג הפורים הוא בא להתייעץ עם רבו איזו מתנה לקנות לחתן כפי הנהוג לצרף מתנה למשלוח מנות: האם יקנה לו מגילת אסתר מהודרת או שעדיף שיקנה לו מאגר תורני ממוחשב [כגון אוצר החכמה וכדו'] שישמש אותו ללימוד במשך כל ימות השנה. והעלינו שאלה זו לפני חכמי ישראל שיחוו את דעתם דעת תורה בזה. תשובה: הגאון רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א השיב שמגילת אסתר בודאי עדיפה על מאגר תורני ממוחשב, ואפילו שאר ספרים כגון רמב"ם וטור ושולחן ערוך וכדו', אף הם עדיפים על מאגר ממוחשב. ונימוקו עמו שבקניית ספרים כתבו הפוסקים שמקיים בזה מצות כתיבת ספר תורה, ואילו במאגר ממוחשב נראה שאין מקיימים מצות כתיבת ספר תורה לכו"ע. ואילו הגאון רבי מרדכי גרוס שליט"א השיב שאם החתן הוא תלמיד חכם וע"י המאגר יוכל להרחיב ולהעמיק את ידיעותיו בתורה הק' עדיף טפי לקנות את המאגר מאשר את המגילה. והגאון ר"ע פריד שליט"א הראה לי את דברי הטור ביו"ד סימן ע"ו ז"ל: וכת' א"א הרא"ש ז"ל שזה לא נאמר אלא לדורות הראשוני' שהיו כותבין ס"ת ולומדי' בה אבל האידינא שכותבין ס"ת ומניחים אותו בבית הכנסת לקרות בהם ברבים מצות עשה על כל ישראל אשר ידו משגת לכתוב חומשי התורה ומשנה וגמרא ופירושיהם להגות בהן הוא ובניו, ע"כ. והובאו הדברים בשו"ע שם ס"ב. וע"ש באחרונים. ולכאורה לפי דברי הרא"ש בזמנינו מקיימים מצות כתיבת ס"ת ברכישת מאגר תורני שניתן ללמוד מתוכו. והנה המ"ב בהלכות מגילה (סימן תרפ"ט סק"ט) כתב: ועכשיו ראוי לכל אחד שיהיה לו מגילה כשרה ולקרוא בלחש מלה במלה דא"א לשמוע מהש"ץ מחמת רעש ובלבול שמכים בעצים ומשמיעים קול וראוי לכל ישראל לנהוג כן מי שהיכולת בידו, ע"כ. ומכיון שרכישת המאגר התורני היא מצוה גמורה לדעת הרא"ש, ורכישת המגילה היא בגדר דבר ראוי לפי דברי המ"ב, נראה שהמאגר קודם למגילה. והגאון רבי שמאי גרוס שליט"א הסתפק האם בזמנינו שייכת מצות כתיבת ס"ת ברכישת מאגר תורני לדעת הרא"ש, ומכל מקום מכיון שהמאגר אין בו קדושה עצמית כמו המגילה, אין בזה מעלה אלא א"כ החתן הוא ת"ח שהמאגר יאפשר לו לעסוק בתורה יותר, אבל בסתמא מגילה עדיפה. והוסיף הגר"ש גרוס שמאגר תורני וכן מחשב שכתובים בו דברי תורה אין בו כל קדושה ומותר להיכנס עמו לבית הכסא, ואסור להניחו על גבי הספר אפי' בשעה שלומד מתוכו. וכן הסכים הגר"ע פריד. וגם הגאון רבי ירמיה הכהן שליט"א אמר שרק בחתן ת"ח יש מעלה ועדיפות במאגר על המגילה, אבל בלאו הכי מגילה קודמת, שהרי מקרא מגילה דוחה תלמוד תורה [ועיין כנסת הגדולה שהקשה וכי בקריאת המגילה אין מקיימים מצות תלמוד תורה, ומה הוצרכו לומר שמגילה דוחה. ותירץ דמייירי בתלמוד תורה דרבים וקריאת מגילה דיחיד, ואעפ"כ היא דוחה הת"ת משום פרסומי ניסא]. והוסיף דהטעם שכתב המ"ב שאי אפשר לשמוע היטב המגילה מפי הש"ץ בגלל הרעש והבלבול שנעשה ע"י הכאת המן, גדל בימינו עוד יותר, עד שממש אי אפשר לשמוע את כל המגילה מפי הש"ץ ולכן גדלה עוד יותר המעלה והנחיצות בהחזקת מגילה כשרה. (וישמע משה)

חידה שבועית

חזרו ילדים מביגון של המורה אפרים, נכנסו אירן זאירלס אחי גאליה ממוקם. אה מגן המישה
 אה גפול מזלי אלה המורה. המורה אפרים פגא זאקירה. גאליה אהר, "כה היה יענקי או גאמר". יענקי אהר, "לא אני ולא
 איהו עשינו אה כה". גאמר אהר, "שניכם משקרים!" בני אהר, "לא, אה מהם משקר, השני בוצר אהר". איהו אהר, "לא, בני,
 כה מהם לא אהר". המורה אפרים הרבה רבד, ומיכרלו עס המישים, הוא יבס לשוליה מגלכס גאיה בוצרים אהר. אן שניים מהם
 גאיה משקרים. מי הם שני השקרנים, ומי אהר אה גפול?

תשובה לחידה פר"ש: א. מסכה (לבד), ב. מסוה (לד, לג). תשובה לחידה: שני הילדים לא שיקרו הם פשוט לא שיחקו זה עם זה.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת קרייסמן להולדת הבן משפחות גליקמן - קורנפלד (גני הדר) - בנעט להכנס הבן הנכד הנין לעול תורה ומצוות משפחות אנסבכר - שקולניק להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחות לבית הולדת הבת משפחת עבדלחק - אבהר (הדר גנים) להולדת הבן **גני הדר-עמישב:** משפחת מאיר גולדשטיין לאירוסיה הבן ונשואי הבן משפחות ונסלבוים להולדת הבן הנכד משפחות קליין לנשואי הבת משפחות לויכטר לנשואי הבן הרה"ג שלמה גוטפריד שליט"א לנשואי הבן משפחות נוסבכר-אינגבר לנשואי הבת הנכדה משפחות גרוס לנשואי הבן

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
 מינהל שירותי קהילה

